

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับประทานยาของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง

ผู้เขียน นางสาวปิยนุช เสาวภาคย์
สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ (การพยาบาลผู้ใหญ่)
ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับประทานยาของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุจำนวน 200 คน ที่เข้ารับการรักษา ณ คลินิกโรคความดันโลหิตสูงที่โรงพยาบาลชุมชนแห่งหนึ่ง โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่อเนือง แบบสอบถามการรับรู้ความรุนแรงและความเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อนของโรคความดันโลหิตสูงแบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ของการรับประทานยา แบบสอบถามการรับรู้อุปสรรคของการรับประทานยาและแบบสอบถามพฤติกรรมการรับประทานยา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายไควสแควร์ และค่าอัตราเสี่ยงสัมพัทธ์ ผลการศึกษา พบว่า

ระดับความดันโลหิต ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การรับรู้ความรุนแรงและความเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อนของโรคความดันโลหิตสูง การรับรู้ประโยชน์ของการรับประทานยา และการรับรู้อุปสรรคของการรับประทานยา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับประทานยา ดังนี้

1. ผู้สูงอายุที่มีระดับความดันโลหิตมากกว่า 90 มิลลิเมตรปรอท มีอัตราเสี่ยงของการไม่รับประทานยาตามแผนการรักษาเป็น 2.60 เท่า ของผู้ที่มีระดับความดันโลหิตน้อยกว่าและเท่ากับ 90 มิลลิเมตรปรอท
2. ผู้สูงอายุที่มีความบกพร่องของความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่อเนือง มีอัตราของการไม่รับประทานยาตามแผนการรักษาเป็นการรักษาเป็น 2.19 เท่า ของผู้ที่ไม่มีความบกพร่องในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่อเนืองได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น
3. ผู้สูงอายุที่มีการรับรู้ความรุนแรงและความเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อนในระดับน้อยมีอัตราเสี่ยงที่จะไม่ได้รับประทานยาตามแผนการรักษาเป็น 2.15 เท่า ของผู้ที่รับรู้ความรุนแรงและความเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อนในระดับมาก
4. ผู้สูงอายุที่มีการรับรู้ประโยชน์ของการรับประทานยาระดับน้อย มีอัตราเสี่ยงที่จะไม่รับประทานยาตามแผนการรักษาเป็น 3.25 เท่า ของผู้ที่รับรู้ประโยชน์ของการรับประทานยาในระดับมาก
5. ผู้สูงอายุที่มีการรับรู้อุปสรรคของการรับประทานยาในระดับมาก มีอัตราเสี่ยงที่จะไม่รับประทานยาตามแผนการรักษาเป็น 6.16 เท่า ของผู้ที่รับรู้อุปสรรคของการรับประทานยาในระดับน้อย

สำหรับเพศ ระยะเวลาที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง ระดับความดันโลหิตซิสโตลิกและการมีผู้ดูแลเรื่องการรับประทานยาโรคความดันโลหิตสูง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับประทานยาของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง ผลการวิจัยนี้สนับสนุนแนวคิดรูปแบบความเชื่อด้านสุขภาพของเบคเกอร์บางส่วน และสะท้อนความสำคัญของความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่อการรับรู้ความรุนแรงและความเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อนของโรคความดันโลหิตสูง การรับรู้ประโยชน์และการรับรู้อุปสรรคของการรับประทานยาตามแผนการรักษา ต่อพฤติกรรมการรับประทานยาของผู้สูงอายุที่มีความดันโลหิตสูง